

Отже, гра гарантує позитивну атмосферу на уроці, підвищує працездатність і зацікавленість школярів, на відміну від стандартного виконання певних завдань, що призводить до негативного ставлення щодо вивчення іноземної мови. Ігрова діяльність на уроці англійської мови допомагає учням подолати несміливість, повірити у свої сили, проявити свої знання на практиці, вивчити нову лексику, уникнути перевантажень. Саме тому використання ігор на уроках англійської мови є дуже доречним.

Література

1. Білик О. Рольові ігри на уроках іноземної мови : [метод. матеріали]. *English. Шкільний світ : language & culture : weekly*. 2010. Вип. 31. С. 7–9.
2. Близнюк О. І., Панова Л. С. Ігри в навчанні іноземних мов. Київ: Освіта, 1997.
3. Бондар М. В. та ін. 130 ігор для уроків з англійської мови. *Англійська мова та література*. Харків: Основа, 2004. Вип. 9 (21).
4. Дівакова І. І. Інтерактивні технології навчання у початкових класах. Тернопіль : Мандрівець, 2007. 180 с
5. Drinkwater N. Games & activities for primary modern foreign languages. Harlow – New York : Pearson Longman, 2008. 321 p.
6. Поспелкіна І. Інтерактивні технології навчання. *Початкова освіта*. Київ, 2006. № 44. С. 3–7.

Марина Василенко

кандидатка педагогічних наук, доцентка
Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького
(Черкаси, Україна)

ОСОБЛИВОСТІ ОЦІНЮВАННЯ ЯКОСТІ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ ПРИ ВИКЛАДАННІ КУРСУ «ІСТОРІЯ ПЕРЕКЛАДУ»

Професія перекладача – відповідальна й цікава одночасно. Відповідальна, бо від того, наскільки якісним буде переклад, залежить і успіх будь-яких контактів, і успіх важливих переговорів, і адекватність сприйняття творів. Цікава, позаяк саме творчість і талант перекладача дозволяють іноді засяяти забутим творам, привернути увагу до важливих подій чи речей.

Виховуючи та навчаючи перекладачів, не слід забувати про те, наскільки тернистий шлях пройшло перекладознавство до сучасного стану. Велика заслуга у сучасних надбаннях науки належить перекладачам, що стояли у витоків перекладознавчої науки. Тому, готуючи фахівців, особливу увагу треба звернути на курс «Історія перекладу». Зазвичай цей курс відноситься до важливих і визначальних у системі теоретичної підготовки майбутніх перекладачів. Адже саме від того, наскільки студенти зрозуміють витoki своєї професії, збагнуть

зв'язок поколінь і важливість досягнень попередників, настільки студенти усвідомлять і її міждисциплінарні зв'язки, і значущість обраного фаху.

Курс «Історія перекладу» передбачає опанування достатньої кількості теоретичного матеріалу, а тому й оцінювання студентів передбачає різноманітність форм, особливо тепер, коли самостійне оволодіння знаннями висувається на передній план. У вітчизняній методичній науці проблемами ефективного оцінювання якості знань студентів займались дослідники А. М. Алексюк, Я. Я. Болубаш, А. О. Аузіна, Г. Г. Голуб, А. М. Возна та інші.

Ураховуючи важливість курсу, необхідно створити умови, щоб студенти мали змогу не тільки опанувати весь теоретичний матеріал, а й продемонстрували на практичних заняття набуті знання та навички. Курс «Історія перекладу», що читається у Черкаському національному університеті, націлений саме на це. Він знайомить студентів з основними етапами історії перекладу; з перекладацькими концепціями, що визначали переклад у ту чи іншу епоху; з перекладацькою діяльністю видатних діячів різних епох; з роллю особистості перекладача і його значенням для країни та світу. Більше того, працюючи над виконанням певних завдань, студенти вдосконалюють свої загальні компетентності (соціально-особистісні, загальнонаукові, інструментальні).

Традиційно, у педагогічній науці (М. М. Фіцула, І. В. Зайченко, Ю. К. Бабанський, Г. Л. Щукіна та ін.) виокремлюють такі методи контролю: *метод усного контролю* (індивідуальне, фронтальне та комбіноване опитування), *метод письмового контролю*, *метод тестового контролю*, *метод графічного контролю* (передбачає відповідь у вигляді «наочної моделі, яка відображає певні відношення, взаємозв'язки у виучуваному об'єкті або їх сукупності» [1], *метод самоконтролю*.

Курс «Історія перекладу» передбачає опанування достатньої кількості теоретичного матеріалу, а тому й оцінювання студентів передбачає різноманітність форм. Різні форми оцінювання, на наш погляд, дозволять реалізувати навчальну, діагностичну, стимулюючу функції оцінювання. Дозволять не усереднювати навчальні досягнення студентів, а навпаки, урахувати їх індивідуальні особливості, можливості сприйняття навчальної інформації, індивідуальний темп.

На всіх практичних заняттях ми використовуємо кілька видів контролю. Так, при вивченні теми: ***Європейська перекладацька спадщина XIX століття*** передбачається, що студенти ознайомляться з уривком статті Фр. Шлейєрмахера «Про різні методи перекладу». Уривок досить великий, але його не можна обійти увагою. Ми пропонуємо студентам опрацювати уривок на занятті, підкреслюючи основні положення тексту. Така форма роботи досить незвична, її умовно можна віднести до графічної перевірки навичок студентів, однак, вміння виділяти головну і другорядну інформацію, на наш погляд, важлива компетенція сучасного студента. Звісно, така робота потребує попередньої підготовки: треба, щоб у кожного студента був свій екземпляр статті. Після перевірки (яку можна здійснити прямо на занятті), свої опрацьовані

уривки студенти залишають собі. Вони їм стануть у нагоді, коли студенти будуть готуватися до іспиту з предмету.

У межах курсу студенти до кожного заняття виконують домашні завдання. Зазвичай – це узагальнюючі таблиці. Наприклад, до теми *«Європейська перекладацька спадщина XIX століття»* студенти мають скласти таблицю *«Історія розвитку теорії перекладу в країнах Європи XIX століття»*, яка має таку структуру: країна, представники, основні положення. До теми *«Історія перекладу в Україні у першій половині XX ст.»* у таблиці повинні бути вказані: представники вказаного періоду й основні положення їх перекладацьких концепцій. За домашню таблицю студент може отримати до 10 балів.

Обов'язковим на кожній парі є проведення самостійної роботи (на 10-12 хвилин). Зазвичай ми пропонуємо питання, які викликали на попередньому практичному найбільші утруднення у студентів. Ураховуючи тему, питання можуть бути такого роду: *Особливості та ознаки романтизму. Романтичний період у Німеччині XIX століття. Виникнення та роль мови в концепції Йоганна Готфріда Гердера. Перекладацька концепція В. фон Гумбольдта. Й.В. Гете та проблеми перекладу. Французький романтизм і розвиток перекладу. Англійський переклад XIX століття та ін.* Ми намагаємося досягти, щоб студенти відповідали на запитання коротко та ёмно (у вигляді основних положень). Для цього на першому практичному показуємо на прикладі запитання *«Особливості та ознаки романтизму»*, як треба подавати інформацію (визначення, представники, ознаки). Досвід показує, що це одне з найважчих завдань для студентів: стисло подати матеріал.

Крім самостійної роботи на практичному занятті передбачається усне опитування студентів. За усне повідомлення студент може отримати від 1 до 5 балів (ми свідомо зупинилися саме на 5-ти бальній системі). Усне опитування передбачає певні доповнення, за які також виставляються бали. Студент може доповнювати стільки разів, скільки дозволить йому його підготовка і також отримати від 1 до 5 балів.

Курс *«Історія перекладу»* дає прекрасний матеріал для створення інформативних і наочних презентацій. Тому ми пропонуємо студентам готувати презентації до тем, які розглядаються, однак за умови, якщо студент бажає це зробити. Досвід показує, що презентації на кожену пару готують одиниці. Інші студенти чітко виконують ті завдання, що відносяться до обов'язкових, наприклад, за всі практичні, студенти повинні підготувати 1 реферат і 1 презентацію; всі інші презентації – на розсуд студента. Зазвичай, так і відбувається.

За всі практичні студенти можуть набрати 320 балів, які потім переводяться у 60-ти бальну шкалу (наприклад, 60 балів – 320 б., 59 – 315, 58 – 309, 57 – 304 і т.д.). Разом, на кожному практичному занятті, студент може набрати до 40 балів.

Таким чином, до основних умов успішної підготовки студентів до занять та організації ефективного контролю, на наш погляд, слід віднести:

– системність контролю, коли студенти знають, що буде відбуватися на кожній парі і до яких видів контролю їм слід бути готовими. Це дозволить

студентам правильно оцінити свої можливості при підготовці до практичного заняття й знати, на що вони можуть розраховувати наприкінці курсу;

– різноманітність форм, що дозволить студентам якнайкраще продемонструвати свої знання та вміння.

Література

1. Фіцула М. М. Педагогіка. Київ : Академвидав, 2009. 560 с.

Ольга Войцеховська

вчителька

Черкаська спеціалізована школа I-III ступенів №3
(Черкаси, Україна)

ХУДОЖНІЙ ТА ГАЛУЗЕВИЙ ПЕРЕКЛАД

Художній переклад – один з найскладніших видів перекладу за оцінкою багатьох перекладачів. У художньому перекладі важливе збереження форми, змісту, структури та естетичного впливу оригінального тексту. Художній переклад – це не переклад «слово в слово», це практично написання нового твору.

Перекладач повинен мати неабиякий словниковий запас, добре знати культуру та історію країни, про яку іде мова. Крім власного відчуття твору та своєї інтуїції, перекладач має бути ніби «на одній хвилі» з автором, добре розуміти, що саме хотів передати автор своїм твором, його думки, почуття та емоції.

Одним із найважливіших чинників художнього перекладу є знання культури, звичаїв і традицій країни. Так, у книзі Сергія Тараненка «Пригоди Марка у Княжому Києві» є жарт про фемінізм. У моєму перекладі цей абзац відсутній повністю, оскільки він є недоречним для аудиторії, для якої написана книга. Також у книзі описана велика кількість історичних подій. Перекладачу (тобто мені) треба було чітко та толерантно викласти зміст і самих подій, і відношення автора до них, зважаючи на ситуацію в країні.

Що стосується перекладу віршів, тут перекладач має володіти не тільки величезним багатющим словниковим запасом, щоб не перетворити переклад вірша на зовсім інший вірш, а й мати естетичний смак, вміти передати всю глибину почуттів автора.

Галузевий переклад – більш чіткий та структурований. Особлива увага приділяється поняттям та термінам, використовується професійний стиль. Це не означає, що перекладачі не стикаються з проблемами у перекладі, проте додавати власний стиль не потрібно. Основне завдання – чітко передати інформацію. Проблемами у галузевому перекладі стають стиль та структура речень, змістова наповненість.

Наприклад, перекладаючи шкільний сайт, стикаюся з проблемою надто довгих речень, що є недоцільним в англійській мові. Також автори сайту часто